

Natte doorsnede

Bufferzone

Natuurvriendelijke oevers

Oevers keren terug in natuurlijke staat

Veel wateren zijn de afgelopen decennia aangepast aan eisen voor scheepvaart, veiligheid en/of behoud van landbouwgrond. We hebben de loop van rivieren ingekaderd en bochten eruit gehaald. Dat hebben we onder meer gedaan door ze te voorzien van stenige oevers. Ook grotere wateren kregen dit soort beschermingswallen. Zo nam de waterveiligheid bij rivieren en plassen toe, maar ging de ecologische waterkwaliteit juist achteruit. Door steen zoveel mogelijk weg te halen, kunnen oevers terugkeren naar hun natuurlijke staat.

Hoe werkt de maatregel?

Natuurvriendelijke oevers zijn oevers waarop de natuur weer de ruimte krijgt. Afhankelijk van waar we de oever aanleggen, ziet hij er anders uit. Van een licht glooiende oever vol met vegetatie, tot een steile wand waarin karakteristieke vogelsoorten zoals de rivierzwaluw of de ijsvogel geschikte broedplekken vinden. En alles daartussenin. Ook bij grote wateren leggen we natuurlijke oevers aan. In de praktijk betekent het dat er meer plaats komt voor vegetatie, maar ook dat het water weer de ruimte krijgt. Natte periodes wisselen droge af en die dynamiek trekt weer meer verschillende, voor de omgeving kenmerkende dieren en planten aan.

Hoe passen we de maatregel toe?

Bij rivieren bestaat de maatregel er vaak uit dat we de oever ontdoen van de stenen en zo het water – en dus erosie weer de ruimte geven.

Breng water in balans

Rijkswaterstaat verbetert de ecologische waterkwaliteit. De maatregelen die Rijkswaterstaat hiervoor neemt, komen voort uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Deze richtlijn bepaalt dat de wateren een goed leefgebied vormen voor de planten en dieren die er thuishoren. We willen dat onze wateren ecologisch weer goed functioneren. Die duurzame aanpak biedt kansen voor Nederland, de burger en ons bedrijfsleven. Hier is nog grote winst in te behalen door leefgebieden te herstellen, vissen ruim baan te geven en het water schoon en gezond te houden. Water stroomt van boven naar beneden en houdt zich niet aan grenzen. Daarom werken Rijkswaterstaat en de andere waterbeheerders nauw samen om deze doelstelling te halen.

We combineren dit ook vaak met het aanleggen of in ere herstellen van nevengeulen of strangen. Bij wateren met een vooroeververdediging (zoals meren) beschermen we onverharde oevers door een harde dam in het water aan te leggen, parallel aan de oever. In het tussenliggende water ontstaat een (relatief) ondiepe water- of moeraszone. Niet overal kunnen we een natuurlijk oever

maken. Soms beperken economische- en veiligheidsbelangen de mogelijkheden. Het doel is wel binnen de mogelijkheden tot de meest natuurlijke variant te komen.

Wat levert de maatregel op?

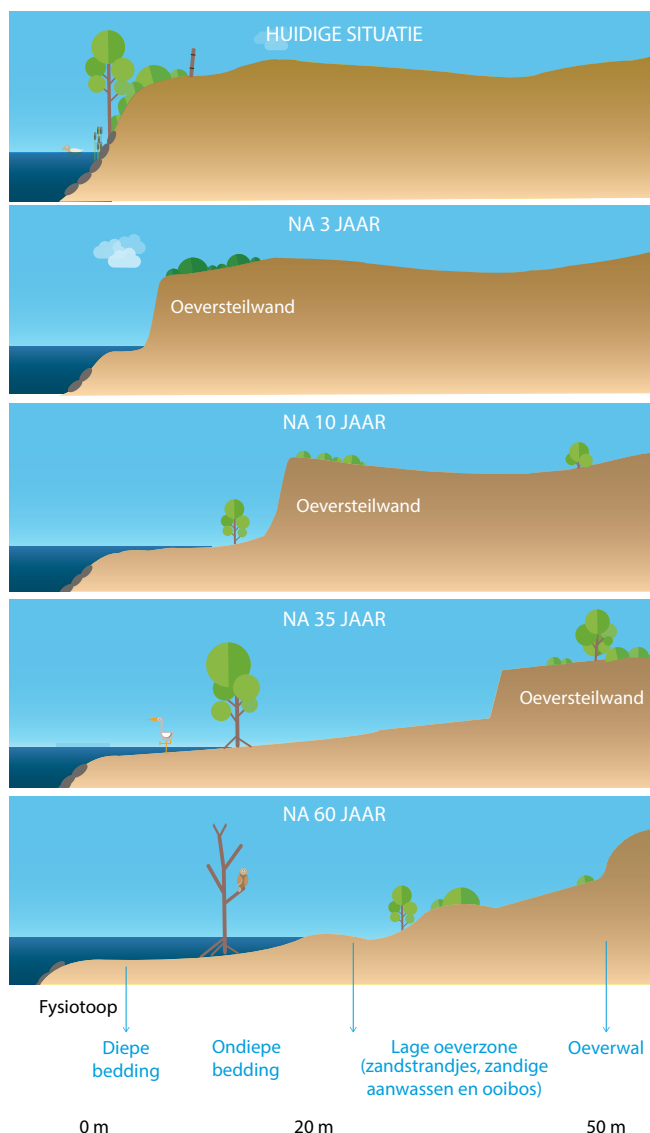
Recent onderzoek naar natuurvriendelijke oevers van de Maas laat zien dat het aantal dieren en planten die dit ecologische systeem typeren, terugkeren. Voor sommige soorten, zoals de oeverwaluw en de ijsvogel, zijn de omstandigheden nu al goed. De kleine waterdiertjes, zoals wormen, insectenlarven, kreeftachtigen en andere macrofauna laten vooralsnog niet veel tekenen van herstel zien. We bekijken nu hoe we deze beter kunnen helpen. De natuurlijke oevers die al wat langer geleden zijn aangelegd, laten een grotere ecologische variatie zien. Wat de natuurvriendelijke oevers bij grote wateren als het Markermeer opleveren, is nog afwachten.

Duurzaamheid

Bij het uitvoeren van maatregelen streven we ernaar verstandig om te gaan met materieel en grondstoffen. Waar mogelijk werken we circulair. Zo proberen we de stenen die vrijkomen bij andere projecten opnieuw te gebruiken. Langs de wateren maken we met agrariërs afspraken om de gronden duurzamer te bebouwen om zo het ecologisch systeem verder te helpen.

Natuurvriendelijke oever - Welsumerwaarden

breng ons water in balans

Dit is een uitgave van **Rijkswaterstaat**
www.rijkswaterstaat.nl
 0800 - 8002
 september 2018 | PPO0918ZB115H